

Hamý garalşan hytaýly lukmanlar!

Category: Kitapcy, Medisina

написано kitapcy | 23 января, 2025

Hamý garalşan hytaýly lukmanlar!

HAMY GARALŞAN HYTAÝLY LUKMANLAR!

Käbir okyjylar koronawirus hakyndaky gürrüňlerden halys ýádanam bolsalar, bu meseläni görmezlige salyp başga gürrünlere geçip gitmek mümkün däl. Sosial durmuşымызы ysmaز edip taşlan bu melamatyň soñuna çykmak üçin gyrgynyň ýuze çykyş sebäplerini dogry anyklamak gerek. Bütindünýä Saglygy goraýyış guramasynyň bu boýunça hiç hili edýän işi, bitirýän goşy ýok! Gaýtam gurama keseliň adamlara Hytaýdaky ýarganatlardan geçendigi baradaky myş-myşlara ynanmagymyzy isleyärler. Eger hytaý ýarganatlaryndan geçen bolsa Amanzonka tokaylyklaryndaky ýerli taýpalara nädip wirus ýaýrap bildi?

* * *

Epidemiýanyň ýaýramagy bilen kesele ýolugan adamlarda peýda bolan ähli alamatlar rak keseliniň alamatlaryna meñzeýär, emma onuň rakdan tapawudy – peýda bolan alamatlaryň çalt netijelenmegidir... Organizmiň kislorodsyz galmagyna bolsa adam organizminiň öýjüklerinde ýuze çykan garşılyklaryň sebäp bolýandygy gornetin belli...

Lukmanlar wiruslary we adam organizminiň öýjuginiň gurluşyny bäş barmagy ýaly bilyärler, emma olar bular ýalysyna ilkinji gezek gabat gelýärler.

Keseliň döreýiň sebäplerini bilmek üçin ilkinji nobatda biofiziklere gulak germek gerek.

* * *

Heniz koronawirus belasy diýen zat ýokka, 2011-nji ýylda Gazy

uniwersitetiniň medisina fakultetiniň biofizika pudagy boýunça mugallymy, Gazy non-iýonizen radiasiýasyndan goranyş merkeziniň adminstrasiýasynyň agzası Bahriýe Syraw bu barada şeýle diýipdi:

"Gazy non-iyonizen radiasiýasyndan goranyş merkezi elektromagnit meýdanlarynyň saglyga we biologik gurşawa ýetirýän täsirleri boýunça ylmy-barlag işlerini alyp barýar. Bu barlaglar pes tolkunly elektrik meýdanlarynyň bagyr, akbagyr we böwrek dokumalarynda gidrosiproliniň mukdaryny, MDA derejesini üýtgedyändigi, beden gurluşynyň üýtgemegine getirýändigi, radikal emele gelmelere sebäp bolýandygy, SDO ferment işjeňligini üýtgedyändigi, ganda we süñkde dürli täsirleri döredyändigi anyklandy.

50 Hz magnit meýdanynyň NK sitotoksik işjeňliginde peseliše sebäp bolýandygy, ganda plazma elektrolitlerinde, kalsiy, natriý we magniý konsantrasiýalarynda artyşa, sink, kaliý konsentrasiýalarynda peseliše sebäp bolýandygy, şeýle-de beýnide sink, mis, kalsiy we magniý derejeleriniň ýokarlanýandygy-da anyklandy.

Radiotolkunly çäklerde göwrelilik boýunça-da alyp barýan işlerimiz bar: 15 minut/gün, 7 günüň dowamynnda 1800 MHz GSM modulýasiýasy radiotolkun meýdanyna uçran uly, göwreli we täze doglan towşanlaryň beýni dokumasynda öýjükleriň ölümne we oksidatiw stres parametrlerinde üýtgeşmä sebäp bolýandygy anyklandy. Şeýle-de göwreli ýada göwreli däl uly towşanlaryň beýni dokumasynda DNK-nyň düýp modifikasiýasynda we MDA derejelerinde artyşa sebäp bolýandygy-da anyklandy, bagryň dokumalarynda oksidatiw stresi döredyändigi belli boldy. Beýniniň we gözüň birnäçe nokadynda apoptoz döreýändigi, bagyrda, böwrekde, öykende, ýürekde we dalakda gistopatologik bozulmalaryň döreýändigi anyklandy. Adam tüýleriniň köküniň öýjükleri boýunça geçirilen ylmy-barlag işlerinde SAR derejesi 9.974 W/kg bolan 900 MHz el telefonlary ulyaldy we "COMET Assay" usuly bilen DNK üzülmeleriniň döreýändigi belli boldy.

Rak keseline garşı goreşmegiň halkara agentligi rak keselini dört topara bölýär: ; 1, 2A, 2B, 3 ve 4.

- 1). 1 – Anyk kanserogen mehanizmi mälüm bolanlar topary;
- 2). 2A – Kanserogen bolandygynyň güýçli alamatlary bolanlaryny topary;
- 3) Käbir alamatlary bolanlar;
- 4). 3 – Alamaty ýoklar; 4 – kanserogen däldigi barada güýçli görkezijisi bolanlar.

Sebäpler... Ýokary naprýaženiýe, transformatorlar, şäher şertlerinden gözbaş alýan ähli elektrik enjamlar ELF, ýagny, mümkingadar pes tolkunly magnit meýdan çeşmeleri...

ELF-iň leýkemiýa keseline getirýändigini biz bilyäris, çaga leýkemiýasy howpuny-da artdyrýar. Bütindünýä Saglygy goraýys guramasynyň dürli-dürli beýannamalary bar; 4 mG, 3 mG we 2 mG. Dürli faktorlarda (2, 1.7 ve 1.5 esse) leýkemiýa howpuny abandyrýar.

Rak keseline garşıy görevmegiň halkara agentligi leýkemiýa boýunça geçirilýän işleri göz öňüne tutup, mümkingadar pes tolkunly magnit meýdanlary "2 B" kategoriýaly kanserogen toparyna degişli etdi".

* * *

Koronawirus boýunça ylmy-barlag işlerini geçiren hytaýly lukmanlaryň bagrynda bolup geçen üýtgeşmeler netijesinde olaryň hamlarynyň garalyşmasy-da biziň bu getiren maglumatlarymyzyň doğrudygyna güwä geçýän bolsa gerek... Elbetde, bu iň soñky gelnen netije meniň öz şahsy netijämdir.

Arslan BULUT.

22.04.2020 ý, "YENİÇAG" gazeti.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW,
Stambul uniwersitetiniň talyby.

Medisina